

Det kongelige justis- og politidepartement

Deres ref.:

Vår ref.: Odd Magnar Opgård

Vår dato: 06.05.2008

Innspill – utdanningsreform for brann- og redningstjenesten

Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS har med stor interesse lest rapporten "Utdanningsreform for brann- og redningstjenesten", og vil med dette komme med innspill jmf. høring datert 29.10.07.

Vi støtter hovedtrekkene i rapporten fullt ut. Sett i lys av dagens arbeidsoppgaver, og med den generelle samfunnsstruktur i stadig utvikling, eksempelvis teknologisk utvikling med stadig nye oppdrag av art og omfang, klimaendringer og andre trusselbilder som rapporten påpeker, er brannvesenets arbeidsoppgaver i ferd med å bli av en slik karakter at her er det absolutt behov for å tenke nytt i forhold til kompetanseheving. Risikobildet er i ferd med å forandres. Vi opplever til stadighet ulykker og hendelser av en slik karakter hvor brannvesenet ikke har tilstrekkelig opplæring og kunnskap til å løse disse oppdragene fullt ut. Dette er alvorlig, og kan medføre på sikt at brannvesenets integritet svekkes. Vi har allerede i dag, spesielt ved deltidsbrannvesen, problemer med rekruttering. Dette vil stadig forsterkes dersom noe ikke gjøres.

Skal brannvesenet være i stand til å løse sine fremtidige oppdrag, er ikke dagens utdanning godt nok. Prosjektgruppen legger til grunn at brannvesenet også i fremtiden vil være den offentlige organisasjonen som skal opptre ved alle typer ulykker der det er, eller kan oppstå akutt fare for skade på mennesker, dyr, miljø og materielle verdier.

Å møte fremtidens oppgaver gjennom en ny utdanningsmodell er en nødvendighet. Derfor må utdanningen innholde temaer som utredning og evaluering av taktisk innsats, beredskapsplanlegging og kompetanse innen samfunnssikkerhet være med. Tilsvarende som blant annet Sverige har i dag.

Vi vil her komme med noen momenter til rapporten som vi mener er viktig:

Åpen utdanning

En åpen heltidsutdanning synes fornuftig i og med at kravene til utdanning og mulighetene for jobb i brannvesen blir i større grad lik for alle og mer kjent. Dagens modell er på mange måter et lukket system fordi som allerede i dag jobber innenfor brannyrket.

Kvinneandelen i dag er meget lavt. En åpen utdanning vil ikke favorisere kjønn. Den vil synliggjøre yrkesmuligheten for flere jenter i den alder hvor de tar videregående utdanning, noe som forhåpentligvis vil føre til flere jenter inn i yrket.

En annen fordel med en offentlig utdanning er at alle får samme grunnutdanning og at alle brannvesen vet hva de har av kompetanse, og hva de kan forvente av sine medarbeidere som har

gjennomført utdanningen. Dette gjør at brannvesenet kan opprettholde og videreutvikle en kompetanse i stedet for å starte på nytt igjen. Det er med dagens utdanningsmodell rimelig å anta at kvaliteten på den totale grunnopplæringen av mannskaper er avhengig av hvilket brannvesen en er ansatt i eks: oppdragsmengde, bedriftskultur og interne utdanningsmodeller. En ny utdanningsmodell vil på måter fjerne dette og gjøre det mer forutsigbart uavhengig av hvor en er ansatt.

Rekruttering

Vi har nevnt dette innledningsvis, og dette er absolutt en aktuell problemstilling uavhengig av hvilken utdanningsmodell en velger. Dette gjelder spesielt for små deltidbrannvesen med forholdsvis få utrykninger. Det er lite trolig at en ny utdanningsmodell vil føre til økt rekruttering, kanskje heller tvert i mot. Krav til lengre utdanning kan i noen tilfeller skremme folk til å søke en liten stilling som deltidbrannmann i en liten kommune.

Samtidig må en anta at utdanningsvolumet vil bli større en behovet for kasernerte brannvesen. Vi tror at dette kan medføre at flere kjenner til brannyrket og dermed også kan søke jobb som deltidbrannmenn. Disse kjenner yrket, har opplæring i dette og bevisst ønsker å benytte denne siden av seg selv. Dette vil kunne øke rekrutteringen i noen deltidbrannvesen hvor det er vaktordning.

Uansett om det kan finnes ulemper i forhold til rekruttering i deltidskommuner med en ny utdanningsmodell, så vil vi poengtere at eventuelt disse ulempene på ingen måter er så store at dette kan få konsekvenser for iverksettelsen av utdanningsmodellen.

Anbefaling som fagskole

Det er viktig at vi ikke fjerner oss fra å ha brannkonstabler med håndverksbakgrunn. I og med at Teknisk fagskole krever håndverks og praktisk bakgrunn, virker fagskolenivå fornuftig for å styre brannmannsutdanningen i Norge. En to – års fagskole, med innhold som tilsvarer en fullt ut ferdig utdannet brannmann som kan settes rett på bilen.

En høgskole for utdanning av brannkonstabel vil bli altfor omfattende og akademisk.

Det er også viktig at utdanningsmodellen må være kompatibelt med opprettholdelse av deltidbrannvesen. For å opprettholde deltidbrannvesen må det også være en modell for etatsutdanning av deltidbrannkonstabler. Kommer deltidbrannmannen fra fagskole må han/hun vurderes som ferdig utdannet – kanskje også som utrykningsleder etter et visst antall år i deltidbrannvesenet.

Høgskole

Høgskoleutdannelse for lederstillinger er nødvendig. Også for utrykningsledere som har større taktisk ansvar må det være mulighet for ytterligere utdanning. Dette bør være lederutdanning på høgskolenivå. Det bør opprettes en egen linje på høgskolen hvor de utrykningslederne som har gjennomført fagskolen får mulighet til å videreutdanne seg innen taktisk ledelse.

Utdanningsinstitusjon

Norges brannskole nedlegges i den form den er i dag, og overføres som en organisatorisk del av dagens kompetansemiljø som er styrende for dagens tekniske fagskoler. Det er viktig at Norges brannskole, som i følge rapporten skal være sentral i fremtidig utdanningsreform, bør lokalisere deler av undervisningen til andre steder enn Tjeldsund. Dette for å gjøre utdanningstilbudet mer tilgjengelig og fordi kapasiteten blir for liten i Tjeldsund. Vi tror også at det blir lettere å få kvalifiserte lærekrefter dersom dette skjer.

En eventuell utvidelse av anlegget i Tjeldsund som en konsekvens av utdanningsreformen, bør vurderes opp mot utvidelse av DSB sine andre skoler i landet. Vi tror at dette kan bli et billigere alternativ.

Finansiering av studiet

Studiet finansieres på lik linje som dagens tekniske fagskole.

Vi håper med dette og ha gitt et konstruktivt innspill i arbeidet mot en ny utdanningsmodell.

Med hilsen

Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS

Nils-Erik Haagenrud
Brannsjef

Odd Magnar Opgård
Varabrannsjef